

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 10

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Procesul de demonstrare reprezintă:
 - a. teza din care conchidem fundamentul demonstrației
 - b. propoziția pe care urmează să o argumentăm
 - c. definițiile termenilor din componența demonstrației
 - d. raționamentul prin care deducem teza din premise
2. După numărul premiselor din care se obține concluzia, inferențele deductive pot fi:
 - a. deductive și inductive
 - b. valide și nevalide
 - c. mediate și imediate
 - d. generale și particulare
3. Termenii *Asia* și *Europa* ca specii ale genului *continent* se află în raport de:
 - a. încrucișare
 - b. contrarietate
 - c. contradicție
 - d. ordonare
4. Predicatul logic al propoziției “Toți infractorii sunt pedepsiți de lege” este:
 - a. sunt
 - b. sunt pedepsiți
 - c. pedepsiți de lege
 - d. lege
5. Erorile formale se produc atunci când:
 - a. argumentul este ambiguu din punct de vedere sintactic
 - b. întemeierea concluziei se face prin apel la forță
 - c. se încalcă regulile de validitate ale inferențelor deductive
 - d. se argumentează că propoziția este adevărată pentru că este adevărată
6. Termenul *generos* este din punct de vedere intensional:
 - a. general, vid, compus, pozitiv
 - b. simplu, relativ, pozitiv, concret
 - c. nevid, general, simplu, absolut
 - d. pozitiv, concret, absolut, simplu
7. Trecerea de la un număr determinat de cazuri la toate cazurile este definitorie pentru:
 - a. raționamentul deductiv imediat
 - b. raționamentul deductiv mediat
 - c. inducția incompletă
 - d. silogism

8. Concluzia inducției complete, din punct de vedere al valorii de adevăr, este:
- a. certă
 - b. probabilă
 - c. incertă
 - d. abstractă
9. Dacă termenului *gest spontan* i se elimină proprietatea *spontan*, atunci
- a. crește intensiunea termenului și extensiunea scade
 - b. intensiunea termenului scade și extensiunea crește
 - c. crește atât extensiunea termenului cât și intensiunea acestuia
 - d. intensiunea și extensiunea termenului scad
10. Propoziția “*Unele fotografii nu sunt prelucrate pe calculator*” este:
- a. universală afirmativă
 - b. particulară negativă
 - c. particulară afirmativă
 - d. universală negativă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. Unele situații de viață sunt provocatoare.
2. Unele greșeli nu sunt intenționate.
3. Niciun om cinstit nu este mincinos.
4. Toți judecătorii sunt persoane responsabile.

- A. Precizați formula propoziției 4. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 1 și supraalternă propoziției 2. **6 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 3. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: Dacă unii conducători auto nu sunt femei, atunci unele femei nu sunt conducători auto.
Y: Dacă toate balenele sunt mamifere, atunci unele mamifere sunt balene.

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- A. Fie următoarele două moduri silogistice: *eae-2*, *aai-1*.
1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
 2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **4 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția “*Toate faptele bune sunt admirate*”. **8 puncte**
- C. Fie următoarea definiție: *Istoria este știința care studiază evenimentele istorice*.
- a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
 - b. Enunțați două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**